

MUSICA TEMPLI, spolek pro studium duchovní hudby

KONCERT

Hudba francouzského baroka

Účinkují:

Miroslava Vavrušová – soprán

Lenka Valentová – soprán

Radka Kulichová – alt

Daniel Poledňák – tenor

Martin Gurbal' – bas

Dita Bartolšicová – varhany

Místecký chrámový sbor Cantores Domini

Musica Templi Orchestra

Řídí

Jan Strakoš

9. 10. 2022 v 16:30 hod.

Kostel sv. Jana a Pavla v Místku

Finančně podpořilo Statutární město Frýdek-Místek

FRÝDEK ≈ MÍSTEK

PROGRAM

Louis-Claude Daquin: Nouveau livre do noëls pour l'orgue – č. 12

(Dita Bartolšicová – varhany)

Marc-Antoine Charpentier: Messe de Minuit pour Noël

KYRIE

- Noël: Joseph est bien marié (*Miroslava Vavrušová sólo*)
 - **Kyrie eleison**
- Joseph est bien marié (*arr. pro varhany Guy Lambert*)
 - **Christe eleison**
- Noël: Une jeune pucelle (*Daniel Poledňák sólo*)
 - **Kyrie eleison**
 - Une jeune pucelle (*varhanní postludium*)

GLORIA

CREDO (1. část)

- **Louis-Claude Daquin: Nouveau livre do noëls pour l'orgue – č. 1**

CREDO (2. část)

SANCTUS

BENEDICTUS

AGNUS DEI

Joseph est bien marié (*Josef se dobře oženil*)

Josef je šťastně ženatý
s dcerou Jesse.

Bylo to zcela něco nového,
aby se panna stala matkou.

Bůh učinil,
že se Josef dobře oženil.

A když poprvé Bůh chtěl,
abychom byli spaseni,
seslal na zem
svého drahého Syna Ježíše,
aby se skrze Marii stal člověkem.
Josef se dobře oženil.

Když Josef zjistil,
že Marie počala,
řekl jí: „Má drahá přítelkyně,
nejsem vůbec hoden
být tvým mužem.“
Josef se dobře oženil.

Na Vánoce o půlnoci
Panna porodila svého Syna.
Ač neměla postel, polštář ani plínky,
neopustila místo,
k němuž ji vázalo její srdce.
Josef se dobře oženil.

Une jeune pucelle (*Mladá panna*)

Mladá panna vznešeného srdce
se modlila ve svém pokojíčku.
Její stvořitel, nebeský anděl,
sestoupil na zem,
aby jí sdělil tajemství
o narození našeho Spasitele.

Panna, ohromena
tímto nebeským hlasem,
jala se odpovědět:
„Jak se to může stát?
Vždyť jsem nikdy nepoznala
žádného muže.“

Louis-Claude Daquin (4. 7. 1694 – 15. 6. 1772) byl ve Francii žijící barokní hudební skladatel, varhaník a cembalista. Narodil se v Paříži v rodině D'Acquiunů, původem italských Židů. Jeho otcem byl malíř Claude Daquin a matkou Anne Tiersant. Svoje hudební nadání projevoval již od dětství – od 6 let hrál pro krále Ludvíka XIV., ve dvanácti se stal varhaníkem v pařížském kostele Sainte-Chapelle. V roce 1755 se stal vrchním varhaníkem v Notre Dame. Jeho patrně nejznámější dílo je skladba *Le Coucou* – Kukačka z třetí knihy čembalové suity *Pièces de clavecin* (Skladby pro čembalo).

Z jeho díla se dochovaly se 4 suity pro čembalo, kantáta, air, rukopis dvou mší, *Te Deum*, *Miserere*, *Leçons de Ténèbres* (Poučení z temnoty) a *Nouveau livre de noëls* z roku 1757 (Nová kniha vánočních skladeb pro varhany a čembalo), která obsahuje koledy a improvizace.

Marc-Antoine Charpentier (? 1643 – 24. 2. 1704) byl francouzský hudební skladatel období baroka. Narodil se na předměstí Paříže v rodině královského malíře. Otec měl vzhledem ke svému povolání vlivné známosti v nejvyšších politických kruzích Paříže. Marc-Antoine získal velmi dobré vzdělání s největší pravděpodobností na jezuitské škole.

V letech 1667 – 1669 Charpentier pobýval v Římě a studoval hudbu u Giacoma Carissimiho. Nezaručená legenda praví, že původně odjel do Říma studovat malířství, ale Carissimni odhalil jeho hudební talent a přesvědčil ho, aby se raději věnoval hudbě. Po návratu do Paříže pracoval jako skladatel pro Marii de Lorraine, vévodkyni de Guise, a to až do její smrti v roce 1688. V této době zkomponoval velké množství duchovní hudby (pro mše a žalmy, hymny, moteta, Magnificat), ale také řadu jevištních děl na světské náměty.

Počínaje rokem 1672 začal Charpentier spolupracovat s Molièrem, který se v té době nepohodl se svým dosavadním hudebním skladatelem Jean-Baptiste Lullym. Byl také učitelem hudby Philippa, vévody z Chartres. V roce 1683 ocenil král Ludvík XIV. jeho scénickou hudbu a udělil mu doživotní rentu. V 80. letech byl Charpentier ředitelem kůru v jezuitském kostele sv. Ludvíka v Paříži a od roku 1698 vykonával tuto prestižní funkci v Sainte Chapelle až do své smrti v roce 1704.

Charpentier si vytvořil svůj vlastní styl, který se těžko vtěsnává do kategorií hudby velkého století. Řada jeho drobnějších skladeb pro dva hlasy a continuo připomíná italské kantáty barokní doby. Jeho preludium k slavnostnímu *Te Deum* se stalo znělkou Eurovize.

Originalita díla francouzského *Messe de Minuit pour Noël* (Půlnoční mše vánoční) spočívá v rozhodnutí, do té doby bezprecedentním, že bude zahrnovat oblíbené vánoční písně. Tyto francouzské koledy (zvané noël) pocházející ze 16. století mají svůj melodický původ zejména v chorálech, ale některé využily i světských melodií. Deset z nich použil Charpentier ve své vánoční mši, která byla napsána zřejmě pro Vánoce roku 1694 pro čtyřhlasý sbor,

sólisty, flétny, smyčce a varhany. Většinu melodií, které Charpentier využil ve své mši, jeho tehdejší posluchači velmi dobře znali, asi tak jako dnes všichni znají např. Tichou noc.

Pro lepší představu, jak pracoval Charpentier s tematickým materiálem, zařazujeme do programu dnešního koncertu dvě z původních francouzských vánočních písní. První z nich, „*Joseph est bien marié*“, uslyšíme před začátkem samotné mše, neboť právě jí je inspirován první díl úvodní části Kyrie. Další koleda „*Une jeune pucelle*“ poskytuje základní melodii pro třetí část Kyrie. Obě krajní části třídílného Kyrie jsou vždy zakončeny sólovou varhanní rekapitulací základní hudební myšlenky jednotlivých dílů.

Pro interpretaci francouzské barokní hudby je typické užití nestejně dlouhých, zpravidla osminových, not (tečkovaný rytmus, v orig. „*notes inégales*“), což vede k zajímavé rytmické preciznosti. Aby tento způsob interpretace vynikl, preferoval Charpentier ve své mši volnější rytmus a expresivnější výraz, než bylo typické pro lidové koledy. I proto v závěrečné části Agnus Dei preferujeme volnější, pro někoho možná nečekané, tempo.

Závěrem lze říci, že touto mší se Charpentierovi podařilo poskytnout pozdějším skladatelům „dokonalou syntézu mezi světským a liturgickým, mezi populárním a osvojeným stylem“, jak uvedla Catherine Cessac ve své studii o tomto slavném francouzském skladateli.

PŘIPRAVUJEME

Ne 23. 10. 2022 | bohoslužba v 10:00 hod. | kostel sv. Jana a Pavla, Místek

MISIJNÍ NEDĚLE

Účinkují: místecký chrámový sbor Cantores Domini
místecká schola
orchestr dětí místecké farnosti

Řídí Jan Strakoš

Zazní Truvérská mše Petra Ebena (1929-2007) aj.

St 16. 11. 2022 | 18:00 hod. | kostel sv. Jana a Pavla, Místek

DUŠIČKOVÝ KONCERT NADĚJE

Účinkují: místecký chrámový sbor Cantores Domini
Petra Rybníkářová, soprán
Lukáš Hurtík, varhany
Jiřina Řezanková, klavír

Řídí Jan Strakoš

Zazní skladby Jožky Matěje (1922-1992), Petra Ebena (1929-2007), Arvo Pärta (*1935)

Ne 20. 11. 2022 | bohoslužba v 10:00 hod. | kostel sv. Jana a Pavla, Místek

SLAVNOST JEŽÍŠE KRISTA KRÁLE

Účinkují: místecký chrámový sbor Cantores Domini
místecká schola
Jan Štěpánek – trubka

Řídí Jan Strakoš

Zazní Messe du Jubilé Jean-Paula Lécota (*1947), Ubi caritas Victora C. Johnsona (*1978) aj.

NE 27. 11. 2022 | 17:00 hod. | kostel sv. Jana a Pavla, Místek

VARHANNÍ KONCERT PRO ČTYŘI RUCI

Účinkují: Pavla Salvová a Jan Rotrekl (Praha), varhany